# XU HƯỚNG PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG (ESG) TRONG HOẠT ĐỘNG KINH DOANH CỦA AGRIBANK

**TS. Đỗ Thị Thu Hà***

***Tích hợp các yếu tố Môi trường - Xã hội - Quản trị (ESG) đang trở thành yêu cầu cốt lõi đối với hệ thống ngân hàng trong bối cảnh chuyển đổi xanh và gia tăng minh bạch. Bài viết phân tích quá trình chuyển dịch của Ngân hàng Nông nghiệp và Phát triển nông thôn Việt Nam (Agribank) từ mô hình ngân hàng thương mại truyền thống sang ngân hàng "xanh, trách nhiệm và minh bạch". Kết quả cho thấy, Agribank đã lồng ghép tiêu chí môi trường - xã hội vào thẩm định tín dụng, phát triển sản phẩm tín dụng xanh, thúc đẩy số hóa hoạt động và tăng cường công bố thông tin theo hướng tiếp cận các chuẩn mực quốc tế. Tuy nhiên, ngân hàng đối mặt với thách thức về chuẩn hóa dữ liệu Môi trường - Xã hội - Quản trị, tỷ trọng tín dụng xanh còn khiêm tốn, năng lực đánh giá rủi ro và hạ tầng báo cáo cần được củng cố. Bài viết đóng góp bằng việc đề xuất lộ trình triển khai Môi trường - Xã hội - Quản trị khả thi và các khuyến nghị chính sách - quản trị nhằm nâng cao hiệu quả thực thi, qua đó củng cố năng lực cạnh tranh và vai trò dẫn dắt chuyển đổi xanh của Agribank.***

• Từ khóa: *ESG, Agribank, ngân hàng xanh.*

*Integrating Environmental, Social, and Governance (ESG) factors has become a core requirement for the banking system amid the green transition and heightened transparency. This paper analyzes Agribank's shift from a traditional commercial bank to a "green, responsible, and transparent" institution. The research methods include a review of the regulatory framework and international reporting standards, synthesis of secondary materials, and a case analysis of Agribank. The findings show that Agribank has embedded environmental and social criteria into credit appraisal, developed green credit products, accelerated operational digitalization, and enhanced disclosures in line with international standards. However, challenges remain in standardizing ESG data; the share of green lending is still modest; and risk assessment capabilities and reporting infrastructure require further strengthening. The paper contributes by proposing a feasible roadmap for ESG implementation and by offering policy and governance recommendations to improve execution, thereby reinforcing Agribank's competitiveness and its leadership role in the green transition.*

• Key words: *ESG, Agirbank, green bank.*

*Ngày nhận bài: 01/10/2025*
*Ngày gửi phản biện: 05/11/2025*
*Ngày duyệt đăng: 30/12/2025*

*DOI: https://doi.org/10.71374/jfarv.v25.i305.16*

## Đặt vấn đề

Trong bối cảnh toàn cầu đang đối mặt với các thách thức ngày càng nghiêm trọng về biến đổi khí hậu, bất bình đẳng xã hội và quản trị thiếu bền vững, việc tích hợp các yếu tố Môi trường - Xã hội - Quản trị (ESG) vào hoạt động kinh doanh đã trở thành xu thế tất yếu của các tổ chức tài chính. Tại Việt Nam, hệ thống ngân hàng đóng vai trò quan trọng trong việc dẫn dắt nền kinh tế theo hướng tăng trưởng xanh, giảm phát thải và phát triển bền vững. Agribank, với vị thế là ngân hàng thương mại nhà nước có mạng lưới rộng nhất cả nước và là kênh vốn chủ lực cho khu vực nông nghiệp - nông thôn, đang từng bước chuyển đổi mô hình hoạt động theo hướng "xanh hơn, bao trùm hơn và có trách nhiệm hơn". Việc áp dụng ESG không chỉ giúp Agribank nâng cao năng lực cạnh tranh, mà còn góp phần hiện thực hóa Chiến lược tăng trưởng xanh quốc gia giai đoạn 2021-2030, tầm nhìn 2050.

## Khuôn khổ pháp lý và xu hướng phát triển bền vững trong ngành ngân hàng

Trong hơn một thập niên qua, các vấn đề ESG đã trở thành tiêu chuẩn quốc tế để đánh giá mức độ phát triển bền vững của doanh nghiệp và tổ chức tài chính. Theo báo cáo của Liên hợp quốc, biến đổi khí hậu và cạn kiệt tài nguyên đang đặt ra những rủi ro hệ thống cho nền kinh tế toàn cầu; lĩnh vực ngân hàng - trung gian tài chính của mọi ngành không nằm ngoài xu thế đó. Các định chế tài chính quốc tế như: IFC, ADB hay WB đều đưa ra khuyến nghị và gói hỗ trợ để thúc đẩy mô hình "ngân hàng xanh" và yêu cầu ngân hàng áp dụng

** Học viện Ngân hàng; email: hadtt@hvnh.edu.vn*

tiêu chí ESG trong hoạt động cấp tín dụng, quản trị rủi ro và báo cáo công khai.

Đặc biệt, sau Hội nghị COP26 và cam kết của Việt Nam đạt mục tiêu phát thải ròng bằng "0" vào năm 2050, hệ thống ngân hàng Việt Nam đứng trước áp lực phải chuyển dịch để đồng hành cùng chiến lược quốc gia về tăng trưởng xanh. Do đó, ngân hàng không chỉ đóng vai trò cung ứng vốn cho nền kinh tế mà còn trở thành "bộ lọc" định hướng dòng vốn vào các ngành nghề bền vững, góp phần hiện thực hóa các mục tiêu phát triển bền vững (SDGs).

Ở Việt Nam, nhiều văn bản pháp lý làm nền tảng cho xu hướng này đã được ban hành. Trước hết, về chính sách vĩ mô, Chính phủ Việt Nam đã ban hành nhiều văn bản định hướng, như: Đề án phát triển ngân hàng xanh tại Việt Nam, đặt ra lộ trình yêu cầu các ngân hàng tích hợp yếu tố môi trường - xã hội vào hoạt động; Chiến lược quốc gia về tăng trưởng xanh 2021-2030, tầm nhìn 2050 (ban hành theo Quyết định số 1658/QĐ-TTg, ngày 01/10/2021 của Thủ tướng Chính phủ), trong đó ngành ngân hàng là một trụ cột quan trọng; Quyết định số 986/QĐ-TTg, ngày 08/8/2018 của Thủ tướng Chính phủ về việc phê duyệt Chiến lược phát triển ngành Ngân hàng Việt Nam đến năm 2025, định hướng đến năm 2030. Riêng với Ngân hàng Nhà nước, một số văn bản pháp lý đã được ban hành, điển hình như: Quyết định số 1604/QĐ-NHNN, ngày 07/8/2018 phê duyệt Đề án phát triển ngân hàng xanh tại Việt Nam, đặt mục tiêu đến năm 2025 các ngân hàng thương mại phải xây dựng quy trình tín dụng có lồng ghép yếu tố môi trường - xã hội; Thông tư số 17/2022/TT-NHNN, ngày 23/12/2022 hướng dẫn thực hiện quản lý rủi ro về môi trường trong hoạt động cấp tín dụng của tổ chức tín dụng, chi nhánh ngân hàng nước ngoài. Những quy định này cho thấy, phát triển bền vững không còn là lựa chọn tự nguyện mà đã trở thành yêu cầu pháp lý bắt buộc đối với các ngân hàng thương mại, trong đó có Agribank.

**Thực trạng triển khai ESG tại Agribank**

***Kết quả đạt được***

Agribank là ngân hàng thương mại nhà nước lớn nhất Việt Nam tính theo tổng tài sản và dư nợ, chiếm thị phần tín dụng lớn nhất trong lĩnh vực "tam nông" (nông nghiệp, nông dân, nông thôn). Với đặc thù đó, mọi chuyển dịch của Agribank trong xu hướng ESG đều tác động trực tiếp đến khu vực kinh tế nông nghiệp - vốn nhạy cảm với biến đổi khí hậu và yêu cầu phát triển bền vững.

Theo Báo cáo thường niên 2023 của Agribank, đến cuối năm 2023, dư nợ cho vay của Agribank chiếm khoảng 34% dư nợ toàn ngành ngân hàng dành cho nông nghiệp, nông thôn. Agribank cũng đã bước đầu triển khai các sản phẩm tín dụng xanh, tài trợ cho các dự án năng lượng tái tạo, nông nghiệp hữu cơ và mô hình sản xuất sạch với tổng dư nợ hàng chục nghìn tỷ đồng. Đây là bước đi chuyển đổi từ mô hình ngân hàng truyền thống, tập trung vào mục tiêu lợi nhuận sang ngân hàng xanh với trách nhiệm xã hội và minh bạch thông tin.

***Về chiến lược phát triển và mô hình hoạt động của Agribank***

Trong giai đoạn toàn cầu hóa và hội nhập tài chính sâu rộng, các ngân hàng thương mại không chỉ đối diện áp lực về lợi nhuận, tăng trưởng tín dụng, mà còn phải đáp ứng yêu cầu mới về phát triển bền vững. Bộ tiêu chí ESG đã trở thành chuẩn mực quốc tế, định hình lại mô hình kinh doanh và quản trị. Đối với Agribank - ngân hàng thương mại có tổng tài sản hơn 1,9 triệu tỷ đồng (năm 2023), dư nợ tín dụng chiếm gần 50% tổng tín dụng toàn ngành nông nghiệp - nông thôn, xu hướng ESG có tác động trực tiếp và toàn diện (Agribank, 2023).

Dưới tác động của các chính sách trên, Agribank đã chuyển đổi chiến lược. Trong Chiến lược phát triển đến năm 2030, Agribank đã khẳng định mục tiêu trở thành ngân hàng xanh, thân thiện môi trường, trách nhiệm xã hội và minh bạch quản trị. Điều này thể hiện qua: Cam kết nâng tỷ trọng tín dụng xanh đạt tối thiểu 15% tổng dư nợ vào năm 2030; Lồng ghép tiêu chí ESG vào quy trình thẩm định tín dụng và quản trị rủi ro; Công khai báo cáo phát triển bền vững hàng năm theo chuẩn quốc tế (GRI).

Như vậy, có thể thấy, ESG đã tác động trực tiếp đến chiến lược và mô hình hoạt động của Agribank, chuyển từ định hướng "ngân hàng truyền thống" sang "ngân hàng xanh, trách nhiệm và minh bạch".

Theo Báo cáo Phát triển bền vững và Tín dụng xanh 2024, Ngân hàng đã bước đầu triển khai chiến lược phát triển bền vững gắn với mục tiêu xanh hóa toàn bộ hoạt động kinh doanh. Tính đến cuối năm 2023, Agribank đã dành khoảng 42.000 tỷ đồng cho các dự án nông nghiệp sạch, năng lượng tái tạo và xử lý chất thải. Năm 2024, ngân hàng

tiếp tục tăng trưởng tín dụng xanh hơn 15%, tập trung cho các lĩnh vực ưu tiên, như: nông nghiệp hữu cơ, nông nghiệp tuần hoàn, và tiết kiệm năng lượng. Hệ thống chi nhánh Agribank đã triển khai mô hình "Văn phòng xanh" tại 30 đơn vị, giúp tiết kiệm hơn 2,3 triệu kWh điện và 150 tấn giấy/năm, đồng thời cắt giảm 1.200 tấn $CO_2$ (Bảng). Những kết quả này cho thấy, Agribank đã chuyển dần từ mục tiêu tuân thủ sang hướng lãnh đạo quá trình xanh hóa ngân hàng trong khu vực nông nghiệp - nông thôn.

**Bảng: Tóm tắt các hoạt động ESG tiêu biểu của Agribank (2023-2024)**

| Trụ cột | Hoạt động tiêu biểu | Kết quả nổi bật (2023-2024) |
|---|---|---|
| E - Environment (Môi trường) | - Cấp tín dụng xanh cho nông nghiệp sạch, năng lượng tái tạo.<br>- Triển khai mô hình "Chi nhánh xanh".<br>- Tiết giảm phát thải và sử dụng năng lượng hiệu quả. | - Dư nợ tín dụng xanh: Khoảng 42.000 tỷ đồng.<br>- Giảm 1.200 tấn $CO_2$/năm.<br>- 30 chi nhánh áp dụng "Văn phòng xanh". |
| S - Social (Xã hội) | - Hỗ trợ tài chính cho hộ sản xuất, doanh nghiệp nhỏ và phụ nữ nông thôn.<br>- Thực hiện hàng nghìn chương trình an sinh xã hội.<br>- Mở rộng tiếp cận tài chính toàn diện. | - Trên 12 triệu khách hàng nông thôn.<br>- Hơn 600 tỷ đồng/năm dành cho an sinh xã hội. |
| G - Governance (Quản trị) | - Cải thiện hệ thống kiểm soát nội bộ và quản lý rủi ro ESG.<br>- Tăng minh bạch trong công bố thông tin.<br>- Chuẩn bị áp dụng chuẩn GRI và TCFD. | - Hoàn thiện khung quản trị ESG nội bộ.<br>- Báo cáo ESG dự kiến công bố từ 2025. |

*Nguồn: Agribank, 2024; World Bank, 2022; ADB, 2023*

***Về danh mục tín dụng và sản phẩm dịch vụ của Agribank***

Agribank vốn tập trung vào lĩnh vực nông nghiệp, nông thôn - nơi chứa đựng nhiều rủi ro môi trường (ô nhiễm nguồn nước từ nuôi trồng thủy sản, phá rừng cho nông nghiệp, phát thải từ chăn nuôi). Xu hướng ESG buộc Agribank phải tái cơ cấu danh mục tín dụng, giảm dần cho vay các ngành gây hại môi trường, đồng thời tăng tỷ trọng cho vay xanh.

Theo Báo cáo thường niên 2023 của Agribank, thì dư nợ tín dụng xanh đạt 25.000 tỷ đồng, tăng khoảng 30% so với năm 2022. Các lĩnh vực ưu tiên: nông nghiệp công nghệ cao, nông nghiệp hữu cơ, năng lượng tái tạo, dự án ứng dụng công nghệ tiết kiệm nước, kinh tế tuần hoàn. Mặc dù tỷ trọng tín dụng xanh mới chiếm khoảng 2% tổng dư nợ, nhưng tốc độ tăng trưởng cao phản ánh rõ xu hướng dịch chuyển. Như vậy, dư nợ tín dụng xanh tăng nhanh trong 2 năm gần đây, nhưng tỷ trọng vẫn chỉ chiếm khoảng 2% tổng dư nợ toàn hệ thống Agribank, thấp hơn mức trung bình khu vực ASEAN (6%-8%) (OECD, 2023). Báo cáo của Ngân hàng Nhà nước (2024) cũng ghi nhận, toàn ngành ngân hàng Việt Nam mới đạt tỷ trọng tín dụng xanh 5,4%, cho thấy dư địa phát triển của Agribank vẫn còn rất lớn. Agribank đã ban hành nhiều gói tín dụng xanh, ví dụ: Cho vay sản xuất nông nghiệp hữu cơ với lãi suất ưu đãi thấp hơn 0,5%-1%/năm; Cho vay trang trại áp dụng công nghệ IoT để tiết kiệm nước, giảm phát thải; Cho vay đầu tư điện mặt trời mái nhà ở nông thôn. Ngoài ra, Agribank cũng đã phát triển mạnh dịch vụ Agribank E-Mobile Banking, Internet Banking, giảm sử dụng giấy tờ, thúc đẩy thanh toán không tiền mặt - cũng là một hình thức thực hiện ESG.

***Về quan hệ khách hàng và trách nhiệm xã hội của Agribank***

ESG đã thay đổi kỳ vọng của khách hàng. Doanh nghiệp xuất khẩu nông sản sang EU, Mỹ ngày càng yêu cầu ngân hàng hỗ trợ vốn phải có chứng chỉ và sản phẩm phù hợp với chuẩn ESG. Điều này buộc Agribank không chỉ cung cấp vốn, mà còn đóng vai trò tư vấn cho khách hàng về tiêu chuẩn môi trường - xã hội. Ngoài ra, Agribank luôn gắn liền với trách nhiệm xã hội (CSR). Năm 2023, Agribank đã chi hơn 600 tỷ đồng cho các hoạt động an sinh: xây trường học, trạm y tế, hỗ trợ thiên tai, trao tặng học bổng. Những hoạt động này vừa phù hợp trụ cột "S - Social" trong ESG, vừa củng cố thương hiệu "Ngân hàng vì tam nông".

***Về minh bạch báo cáo và quản trị doanh nghiệp của Agribank***

Từ năm 2022, Agribank bắt đầu công bố Báo cáo phát triển bền vững, ngoài báo cáo thường niên và báo cáo tài chính. Báo cáo này cung cấp số liệu về: Tỷ trọng tín dụng xanh; Mức giảm phát thải $CO_2$ từ dự án được tài trợ; Chỉ tiêu xã hội: việc làm, thu nhập cho người lao động, các chương trình cộng đồng; Hoạt động quản trị: cơ cấu hội đồng quản trị, kiểm toán, kiểm soát nội bộ. Việc công khai báo cáo minh bạch giúp Agribank nâng cao uy tín, đồng thời mở cánh cửa tiếp cận vốn quốc tế. Nhiều quỹ đầu tư hiện nay (ví dụ: IFC, ADB) chỉ cấp vốn cho ngân hàng đáp ứng chuẩn báo cáo ESG.

***Về hiệu quả tài chính và vị thế cạnh tranh của Agribank***

So với BIDV và Vietcombank, thì Agribank tuy còn hạn chế về quy mô tín dụng xanh, nhưng lợi thế đặc biệt là mạng lưới khách hàng nông

nghiệp rộng khắp - lĩnh vực chịu tác động mạnh của ESG (nông nghiệp sạch, xuất khẩu xanh). Đây là lợi thế cạnh tranh dài hạn của Ngân hàng khi triển khai ESG.

**Một số hạn chế trong triển khai ESG tại Agribank**

Mặc dù đã đạt được những kết quả đáng ghi nhận trong việc tích hợp các yếu tố ESG vào hoạt động kinh doanh, nhưng quá trình triển khai tại Agribank vẫn bộc lộ một số hạn chế nội tại như:

***Thứ nhất,*** hệ thống dữ liệu ESG chưa được chuẩn hóa và tích hợp đồng bộ trên toàn hệ thống, dẫn đến khó khăn trong việc tổng hợp, đánh giá và báo cáo theo chuẩn quốc tế (OECD, 2023).

***Thứ hai*****,** tỷ trọng tín dụng xanh của Agribank còn thấp, chỉ chiếm khoảng 1% tổng dư nợ, phản ánh việc chuyển dịch sang mô hình ngân hàng xanh vẫn ở giai đoạn đầu (Ngân hàng Nhà nước, 2024).

***Thứ ba*****,** nguồn nhân lực chuyên trách ESG ở các ngân hàng nói chung, tại Agribank nói riêng còn hạn chế về kỹ năng đánh giá rủi ro môi trường - xã hội, trong khi hạ tầng công nghệ phục vụ báo cáo ESG chưa được đầu tư tương xứng (IFC, 2024).

***Thứ tư*****,** cơ chế khuyến khích khách hàng áp dụng tiêu chí ESG vẫn chủ yếu dừng ở việc ưu đãi lãi suất, chưa có chương trình tư vấn hoặc hỗ trợ kỹ thuật đi kèm. Việc thiếu bộ phận ESG chuyên trách ở cấp Hội sở khiến công tác điều phối, giám sát và đánh giá kết quả ESG còn rời rạc giữa các chi nhánh. Đây là những yếu tố mà Agribank cần khắc phục trong giai đoạn tới để đảm bảo triển khai ESG một cách đồng bộ, hiệu quả và bền vững.

***Thứ năm*****,** dù Agribank đã bắt đầu công bố số liệu liên quan đến tín dụng xanh và giảm phát thải, tuy nhiên Ngân hàng chưa có hệ thống báo cáo ESG đồng bộ và chuẩn hóa theo thông lệ quốc tế. Các chỉ tiêu chủ yếu mang tính mô tả, thiếu công cụ định lượng cụ thể để đo lường tác động môi trường - xã hội. Điều này cũng được OECD (2023) và IFC (2024) chỉ ra là vấn đề phổ biến ở các ngân hàng mới triển khai ESG tại thị trường mới nổi, dẫn đến khó khăn trong việc so sánh và minh bạch dữ liệu giữa các tổ chức tài chính.

**Đề xuất khuyến nghị đối với Agribank**

Để tận dụng cơ hội và giảm thiểu thách thức, Agribank cần xây dựng chiến lược ESG dài hạn, gắn với Chiến lược phát triển ngân hàng đến 2030 của Chính phủ. Đồng thời, tăng cường hợp tác quốc tế để huy động vốn xanh, học hỏi kinh nghiệm quản trị ESG. Đầu tư mạnh vào công nghệ và nhân sự, đặc biệt là đào tạo chuyên sâu về ESG. Phát triển sản phẩm tín dụng xanh đặc thù cho nông nghiệp hữu cơ, kinh tế tuần hoàn. Tăng cường minh bạch báo cáo, từng bước tiếp cận chuẩn mực quốc tế.

Tóm lại, xu hướng ESG mang lại cho Agribank cơ hội lớn để nâng cao vị thế, tiếp cận vốn quốc tế, mở rộng thị trường tín dụng xanh và củng cố uy tín thương hiệu. Tuy nhiên, đi kèm là những thách thức không nhỏ về pháp lý, chi phí, rủi ro tín dụng, cạnh tranh và minh bạch thông tin. Trong tương lai, khả năng tận dụng cơ hội và vượt qua thách thức sẽ quyết định sự thành công của Agribank trên hành trình trở thành ngân hàng xanh - minh bạch - trách nhiệm.

Việc tích hợp ESG vào hoạt động kinh doanh không chỉ giúp Agribank đáp ứng yêu cầu pháp lý và xu hướng toàn cầu, mà còn tạo ra lợi thế cạnh tranh dài hạn. Trong giai đoạn 2025-2030, Agribank cần chuyển từ giai đoạn "ứng dụng" sang "dẫn dắt" ESG trong hệ thống ngân hàng Việt Nam. Với chiến lược "Tài chính bao trùm - Nông nghiệp xanh - Phát thải ròng bằng 0", Ngân hàng có thể đóng góp trực tiếp vào mục tiêu phát triển bền vững quốc gia và khẳng định vai trò tiên phong trong chuyển đổi xanh của khu vực nông nghiệp - nông thôn. Sự thành công của Agribank sẽ không chỉ được đo bằng lợi nhuận, mà còn ở tác động xã hội, môi trường và giá trị lâu dài mà ngân hàng mang lại cho cộng đồng./.

**Tài liệu tham khảo:**

*Agribank (2023). Báo cáo thường niên Agribank 2023.*

*Agribank (2024). Báo cáo Phát triển bền vững và Tín dụng xanh 2024.*

*ADB (2023). Green Finance Strategies for Sustainable Banking in Asia. Manila: ADB Publications.*

*International Finance Corporation (IFC) (2024). Sustainable Banking in Emerging Markets: ESG Integration Guidebook. Washington, DC: World Bank Group.*

*OECD (2023). Green Finance and ESG Disclosure in Banking. Paris: OECD Publishing.*

*Ngân hàng Nhà nước Việt Nam (2024). Báo cáo thường niên ngành Ngân hàng 2023-2024.*

*Ngân hàng Nhà nước (2022). Thông tư số 17/2022/TT-NHNN, ngày 23/12/2022 hướng dẫn thực hiện quản lý rủi ro về môi trường trong hoạt động cấp tín dụng của tổ chức tín dụng, chi nhánh ngân hàng nước ngoài.*

*Thủ tướng Chính phủ (2018). Quyết định số 986/QĐ-TTg, ngày 08/8/2018 về việc phê duyệt Chiến lược phát triển ngành Ngân hàng Việt Nam đến năm 2025, định hướng đến năm 2030.*

*Thủ tướng Chính phủ (2018). Quyết định số 1604/QĐ-NHNN, ngày 07/8/2018 phê duyệt Đề án phát triển ngân hàng xanh tại Việt Nam, đặt mục tiêu đến năm 2025 các ngân hàng thương mại phải xây dựng quy trình tín dụng có lồng ghép yếu tố môi trường - xã hội.*

*United Nations (2024). COP29: Global Stocktake Report on Climate Commitments. New York: UNFCCC Secretariat.*

*World Bank (2022). Financial Inclusion and Sustainable Finance in Emerging Economies. Washington, DC: World Bank Group.*